

EUROPOS KOMISIJOS ATSAKYMAI

Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ PASTABAS SPECIALIOJOJE ATASKAITOJE

Įmonėms skirti e. valdžios veiksmai. Komisijos veiksmai buvo įgyvendinti, bet e. paslaugų prieinamumas visoje ES dar skiriasi

Turinys

SANTRAUKA (I–XI dalys).....	2
ĮVADAS (1–13 dalys).....	3
AUDITO APIMTIS IR METODAS (14–19 dalys).....	3
PASTABOS (20–85 dalys).....	3
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS (86–98 dalys).....	6
1 rekomendacija. Stiprinti įgyvendinimo sistemą, kad valstybės narės būtų raginamos baigti diegti e. valdžios paslaugas.....	7
2 rekomendacija. Parengti išsamią veiksmingo e. valdžios paslaugų skatinimo strategiją.....	7

Šiame dokumente pateikiami Europos Komisijos atsakymai į Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pastabas pagal [Finansinio reglamento](#) 259 straipsnį, kurie turi būti paskelbti kartu su specialiaja ataskaita.

SANTRAUKA (I–XI dalys)

Komisijos atsakymai

I–X. Skaitmeninė valdžia yra universali tema ir jai skirta daugelio Europos Komisijos tarnybų vykdomų įvairių iniciatyvų.

2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų planas buvo parengtas taip, kad suteiktų postūmį koordinuoti e. valdžiai numatytas viešojo sektoriaus modernizavimo pastangas ir išteklius ir padėtų koordinuoti finansavimo šaltinius ir lydimąsias priemones, kuriomis valstybės narės gali naudotis per įvairias ES programas. Veiksmų planas buvo parengtas vykdant Komisijos įsipareigojimą, taigi jame nustatyti tik su Komisijos veiksmais susiję terminai. Valstybės narės galėjo juo remtis siekdamos laikytis terminų, nustatytų kituose dokumentuose (pvz., Reglamente (ES) Nr. 910/2014, Reglamente (ES) 2018/1724, Direktyvoje (ES) 2017/1132, Direktyvoje (ES) 2019/1151).

2016–2020 m. e. valdžios veiksmų planui biudžetas nebuvo skirtas, todėl, kaip pastebėjo Audito Rūmai, parengtų sprendimų skatinimas daugiausia apsiribojo pagal individualius veiksmus numatyta veikla ir valstybių narių keitimusi geriausia patirtimi. Atsižvelgdama į Audito Rūmų rekomendacijas, Komisija siekia parengti išsamesnę veiksmingo e. valdžios paslaugų skatinimo strategiją.

E. valdžios veiksmų planuose nustatytas veiklos, kurią Komisija planuoja vykdyti ateityje, dėl kurios ji ketina (kaip rekomendavo Europos Audito Rūmai) sustiprinti įgyvendinimo sistemą ir taip paskatinti valstybes nares užbaigti e. valdžios paslaugų sistemos kūrimą, pagrindas.

Pagal Skaitmeninio dešimtmečio politikos programą (toliau – SDPP) „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ (dėl kurios politiniu lygmeniu susitarta pasibaigus auditui ir kuri dar turi būti oficialiai priimta) tiek e. valdžios paslaugų įgyvendinimo sistema, tiek e. valdžios paslaugų skatinimo strategija bus sustiprintos taikant stebėsenos mechanizmą, bendradarbiavimo sistemą, taip pat pasinaudojant ataskaitomis ir rekomendacijomis, kaip šalinti trūkumus, kurie buvo nustatyti valstybių narių darbe joms siekiant skaitmeninio dešimtmečio tikslų.

Teikti e. valdžios paslaugas taip pat paskatins poreikis parengti nacionalinius veiksmų planus ir trajektorijas, pagal kuriuos bus siekiama, kad iki 2030 m. visos pagrindinės viešosios paslaugos būtų teikiamos internetu, kartu su ES lygmens stebėsenos mechanizmu pagal SDPP.

Tarp pagrindinės vykdomos ir būsimos veiklos – Viešojo administravimo ir valdymo ekspertų grupės darbas, e. valdžios lyginamosios analizės ataskaitos peržiūra, skaitmeninės tapatybės ekosistemos ir patikimumo užtikrinimo paslaugos gerinimas, parama tvariam skaitmeninių paslaugų teikimui vietos lygmeniu, pasiūlymas užmegzti struktūrinį bendradarbiavimą siekiant valstybių narių ir Komisijos sąveikumo, Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamento įgyvendinimas ir nauja iniciatyva bendrovių teisės srityje (žr. [e. valdžia | Europos Komisija](#))

VII. Komisija mano, kad e. valdžios lyginamoji analizė yra tinkama priemonė siekiant įvertinti viešųjų paslaugų teikimo valstybėse narėse lygį. Nors lyginamoji analizė nebuvo konkrečiai skirta veiksmų planui stebėti, Komisija mano, kad ji tam tinka, nes, pasinaudojant jos rodikliais vertinama, kaip laikomasi plano principų.

IX. Buvo pasinaudota populiarinimo veiklos pagal įvairias finansavimo sistemas (pvz., ISA2 programą) sinergija (pvz., per bendras saugyklas (JOINUP), kampanijas (iniciatyvą „Skaitmeninių

inovacijų iššūkis“) ir renginius (skaitmeninio sektoriaus konferenciją DIGITALL, bendrus seminarus Europos regionų ir miestų savaitės metu). Kadangi terminai ir organizacinė aplinka skyrėsi, o e. valdžios veiksmų planui nebuvo atskiro biudžeto, koordinavimo veikla buvo ribota.

XI. Komisija pritaria visoms rekomendacijoms. Žr. Komisijos atsakymus rekomendacijų skirsnyje.

IVADAS (1–13 dalys)

Komisijos atsakymai

4. Komisija pabrėžia, kad politikos iniciatyvomis ir finansinėmis programomis, dėl kurių nuspręsta nustojus galioti e. valdžios veiksmų planui, pavyzdžiui, programa „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ir priemonė „New Generation EU“ / Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo fondu, skatinama kurti skaitmenines viešąsias paslaugas ir tikslų nustatymo bei stebėsenos sistemą, kuri turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms iš esmės keisti skaitmeninės valdžios paslaugų kūrimą, laikantis 2016–2020 m. e. valdžios veiksmų plane nustatytų principų ir daugelio veiksmų.

Komisija pabrėžia, kad rengiamas pasiūlymas dėl sąveikumo – ES vyriausybių sąveikumo strategijos, kuriuo siekiama nustatyti bendrą valdymą, kurio principais būtų vadovaujamasi plėtojant ES viešojo administravimo institucijų sąveikumą (2022 m. Komisijos darbo programa¹).

AUDITO APIMTIS IR METODAS (14–19 dalys)

Komisija atsakymų nepateikė.

PASTABOS (20–85 dalys)

Komisijos atsakymai

1 langelis. Veiksmų plano vizija ir politikos prioritetai

Žr. atsakymą į 27 dalies pastabas.

25. Nauji įpareigojimai valstybėms narėms negalėjo būti nustatyti 2016–2020 m. e. valdžios veiksmų plane, nes jis nebuvo tam skirtas. Juo buvo siekiama suteikti postūmį (kaip nurodyta EAR ataskaitos II dalyje) koordinuoti viešojo sektoriaus modernizavimo pastangas ir išteklius, susijusius su e. valdžia, ir padėti koordinuoti finansavimo šaltinius ir papildomas priemones, kurios suteikiamos valstybėms narėms per įvairias ES programas.

27. Kadangi veiksmų planas buvo Komisijos įsipareigojimas, jame nustatyti tik terminai Komisijos veiksmams, kuriais valstybės narės galėtų pasiremti siekdamos laikytis kitur nustatytų terminų

¹2022 m. Komisijos darbo programa. Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa. [resource.html \(europa.eu\)](https://resource.html.europa.eu)

(pvz., Reglamente (ES) Nr. 910/2014, Reglamente (ES) 2018/1724, Direktyvoje (ES) 2017/1132, Direktyvoje (ES) 2019/1151).

Nors pačiam veiksmų planui buvo nustatytas aiškus įgyvendinimo laikotarpis (2016–2020 m.), juo buvo siekiama daryti poveikį rezultatams, nepatenkantiems į šiuos laiko rėmus, ir paveikti su kitomis sritimis susijusius terminus, dažnai nustatytus atitinkamuose teisės aktuose.

4 langelis. Siektini viešųjų paslaugų skaitmeninės pertvarkos tikslai

Žr. atsakymą į 30 dalies pastabas.

30. Kadangi Komisija priėmė Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (COM(2021) 574 *final*, 2021 9 15), kuriuo nustatoma 2030 m. politikos programa „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“, dėl kurios politiniu lygmeniu susitarta pasibaigus auditui ir kuri dar turi būti oficialiai priimta,

- Kalbant apie 1 tikslą, pagrindinės viešosios paslaugos apibrėžiamos kaip esminės paslaugos, kurias viešieji subjektai teikia fiziniams asmenims svarbiais jų gyvenimo momentais, o juridiniams asmenims – per jų verslo gyvavimo ciklą;
- naujai nustatytas 3 tikslas: „100 % Sąjungos piliečių turi prieigą prie saugios elektroninės atpažinties (e. ID) priemonių, kurios pripažįstamos visoje Sąjungoje ir leidžia naudotojams visiškai kontroliuoti tapatybės duomenų perdavimą ir asmens duomenis, kuriais dalijamas“.

Tai turėtų reikšti, kad į Europos Audito Rūmų pastabą buvo atsižvelgta.

32. Žr. atsakymą į 40 dalies pastabas.

34–36. Reguliarūs e. valdžios veiksmų plano valdančiosios tarybos posėdžiai sudarė sąlygas keistis informacija apie pažangą, padarytą įgyvendinant veiksmų planą, ir gauti naujausią informaciją apie esamą padėtį.

Komisija stebėjo Komisijos veiksmų rezultatus. Veiksmų plano rezultatų ar poveikio ji išsamiai nestebėjo, nes buvo aišku, kad tokie rezultatai kartais bus pasiekti nesilaikant veiksmų plano terminų.

Be to, kaip Audito Rūmai nurodė ataskaitos 72, 73 ir 75 dalyse, Komisija buvo informuojama apie pažangą per reguliarius susitikimus su valstybėmis narėmis specialiose ekspertų grupėse, sukurtose bendradarbiavimui ir mainams (pvz., Bendros Europos kalbų mokėjimo orientacinės sistemos (EITP) ekspertų grupėje ir EITP komitete, Darnaus vystymosi tikslų (toliau – DVT) koordinavimo grupėje, Sąveikumo ekspertų grupėje).

5 langelis. Speciali Europos sąveikumo sistemos stebėsenos tvarka

Nacionalinių sąveikumo sistemų stebėjimo centras (NSSSC) tęs veiklą 2021–2027 m. laikotarpiu kaip vienas iš pagrindinių Skaitmeninės Europos programos veiklos rezultatų rodiklių ir pagrindinė sąveikumo Europoje vertinimo priemonė.

40, 41 ir 42. Kaip minėta, e. valdžios lyginamoji analizė yra metinė vertinimo priemonė, skirta Europos e. valdžios prieinamumui ir savybėms įvertinti. Ją pasitelkus analizuojama skaitmeninių

viešųjų paslaugų teikimo Europoje dabartinė padėtis ir padedama nustatyti, ar reikia imtis tolesnių veiksmų ES lygmeniu. Įvertinti rodikliai yra susiję su valstybių narių pasirašytuose veiksmų planuose ir deklaracijose nustatytais politikos prioritetais ir jais grindžiami. Komisija mano, kad e. valdžios lyginamoji analizė yra tinkama priemonė siekiant įvertinti viešųjų paslaugų teikimo valstybėse narėse lygį. Nors lyginamoji analizė nebuvo konkrečiai skirta veiksmų planui stebėti, Komisija mano, kad ji tam tinka, nes, pasinaudojant jos rodikliais, išmatuojami plano principai.

43. Komisija stebi skaitmeninių viešųjų paslaugų teikimo tendencijas ir poreikius. Atsižvelgiant į rezultatus, metodika turėtų būti atnaujinama kas 3–4 metus, kad būtų išlaikytas pažangos tempas. Tokiu būdu Komisija gali pateikti dvejų metų istorinius palyginimus (duomenys renkami kas dvejus metus, todėl visą vaizdą apie tai, kokios buvo suteiktos paslaugos visais gyvenimo momentais, galima matyti kas dvejus metus).

2021 m. ataskaitoje ir po paskutinio metodo atnaujinimo dvejų metų įverčiai buvo sujungti taikant skirtingus metodus. Metodinis dokumentas buvo atnaujintas, o pats sujungimo faktas paaiškintas ataskaitoje. Koregavimai nebuvo pagrįsti, nes atsirado naujų paslaugų, o tam tikros paslaugos buvo pašalintos, taip pat įvairioms paslaugoms vertinti naudojami klausimai buvo atnaujinti arba pašalinti, o dar kitais atvejais buvo įtraukta naujų klausimų.

46. Komisija pabrėžia, kad Nacionalinė sąveikumo sistemos observatorija (NSSO) ir toliau veiks 2021–2027 m. laikotarpiu kaip pagrindinė sąveikumo vertinimo Europoje priemonė ir kaip vienas iš Skaitmeninės Europos programos pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių.

48. Komisija pabrėžia, kad vienas iš viešųjų paslaugų skaitmeninimo tikslų yra siekis visas viešąsias paslaugas 100 proc. teikti internetu.

Taikant skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksą, šis tikslas padalytas į du potikslis:

- piliečiams skirtas skaitmenines viešąsias paslaugas
- įmonėms skirtas skaitmenines viešąsias paslaugas

Pagal e. valdžios lyginamąją analizę abu rodikliai (nacionalinių ir tarpvalstybinių paslaugų prieinamumas internetu įmonėms ir piliečiams) nustatyti remiantis konkrečiais skaičiais. Pagrindinių veiklos rezultatų rodikliai (PVRR) pateikti internete: <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/88735>

7 langelis. Vėluojama įgyvendinti 9 ir 10 veiksmų mokėjimų apdorojimo priemonę

Kadangi visa privaloma informacija, kurią valstybės narės skelbia per Nemokumo registrų sąsajos sistemą (IRI), yra prieinama nemokamai, o valstybės narės gali imti tik mokesčius už informaciją ar dokumentus, kuriuos jos gali suteikti savanoriškai ir papildomai prie sąveikos sistemoje pateikiamos privalomos informacijos rinkinio (iki šiol nė viena valstybė narė nepareišė jokio ketinimo tai daryti), Komisija mano, kad tai, jog mokėjimo sistema į IRI sistemą nėra įtraukta, turi tik nedidelį poveikį.

56. eIDAS mazgai nebus automatiškai pakeisti skaitmeninės tapatybės dėkle ir tikėtina, kad jie ir toliau bus naudojami siekiant palengvinti nacionalinių identifikavimo priemonių naudojimą tarpvalstybiniu mastu.

77. Komisija koordinavo skatinimo veiklą tiek, kiek buvo įmanoma, atsižvelgiant į skirtingą finansavimo tvarką, skirtingą susijusių veiksmų pobūdį ir skirtingus terminus bei organizacinę

struktūrą. Koordinavimo veikla taip pat apėmė bendras saugyklas (JOINUP), kampanijas (iniciatyvą „Skaitmeninių inovacijų iššūkis“) ir renginius (skaitmeninio sektoriaus konferenciją DIGITALL, bendrus seminarus Europos regionų ir miestų savaitės metu. Kadangi atskiras biudžetas e. valdžios veiksmų planui nebuvo numatytas, visa skatinimo veikla buvo vykdoma kaip konkrečių veiksmų ar finansavimo programų dalis.

85. Komisija siekė sužinoti apie valstybių narių veiksmus, kuriais siekiama skatinti Europos ar nacionalinius e. valdžios sprendimus ir tuo tikslu ji,

- pasinaudodama dotacijų susitarimuose numatytu reikalavimu teikti ataskaitas, rinko informaciją apie skatinamąją veiklą, susijusią su EITP skaitmeninių paslaugų infrastruktūros įgyvendinimu;
- keisdamosi patirtimi ir gerąja praktika e. valdžios veiksmų plano valdančiojoje taryboje, rinko geriausios praktikos pavyzdžius.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS (86–98 dalys)

Komisijos atsakymai

86. Komisija nori pabrėžti, kad e. valdžios veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama Komisijos veiksmams, kuriais siekiama veiksmingai skatinti valstybes nares įgyvendinti ir diegti e. valdžios sprendimus.

Neseniai Komisija pristatė naujas, didesnę politinę įtaką darančias politikos priemones (programą „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“, strategiją „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis“) ir gerokai padidino finansavimą. Komisijos nuomone, tai turėtų padėti ilgainiui pasiekti veiksmų plane nustatytus tikslus. Be to, siūloma į šias priemones įtraukti griežtus tikslingumo ir stebėsenos susitarimus su valstybėmis narėmis.

88. Politiškai sutartos skaitmeninio dešimtmečio politikos programos 5 straipsnio 1 dalis (teisininkų lingvistų projekto redakcija) išdėstyta taip:

„Komisija stebi Sąjungos pažangą įgyvendinant 3 straipsnyje nustatytus bendrus tikslus ir 4 straipsnyje nustatytus skaitmeninius tikslus. Šiuo tikslu Komisija remiasi DESI ir įgyvendinimo akte nustato kiekvieno skaitmeninio tikslo pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVR). Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“

Komisija tikisi sumažinti skirtingo aiškinimo atskirose valstybėse narėse riziką apibrėždama aiškius PVR įgyvendinimo aktuose.

89. Naujieji rodikliai papildys esamus PVR, nurodytus e. valdžios lyginamojoje analizėje ir priemonėje „Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas“, kad būtų galima atidžiai stebėti „Skaitmeninio dešimtmečio kelio“ tikslus ir sukurti aplinkybes, būtinas pokyčiams suprasti.

93. Komisija yra įsitikinusi, kad iš dalies pakeitus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje (toliau – eIDAS reglamentas), visiems Europos žmonėms bus suteiktos saugios, patikimos ir plačiai priimtinos skaitmeninės atpažinties priemonės, kurias būtų galima naudoti visoje Sąjungoje.

1 rekomendacija. Stiprinti įgyvendinimo sistemą, kad valstybės narės būtų raginamos baigti diegti e. valdžios paslaugas

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Jau sukurtas tvirtas pagrindas šiai rekomendacijai įgyvendinti.

Politinis susitarimas dėl SDPP pasiektas 2022 m. liepos mėn.; valstybės narės turi parengti nacionalinius veiksmų planus ir siekdamos tikslų dirbti pagal trajektorijas; pažanga bus vertinama metinėse ataskaitose, o konkrečios rekomendacijos bus skirtos trūkumams pašalinti. Be to, buvo įsteigta nauja valstybių narių ekspertų grupė, kuri, bendradarbiaudama su Komisija ir valstybėmis narėmis, iš naujo apibrėžtų ir įgyvendintų e. valdžios lyginamąjį standartą ir stebėtų pažangą siekiant SDPP tikslo viešųjų paslaugų srityje.

Komisija tikisi, kad valstybės narės glaudžiai koordinuos savo pastangas, visapusiškai pasinaudodamos SDPP teikiama mechanizmais.

95. Buvo pasinaudota skatinimo veiklos pagal įvairias finansavimo sistemas (pvz., ISA2 programą) sinergija (pvz., per bendras saugyklas (JOINUP), kampanijas (iniciatyvą „Skaitmeninių inovacijų iššūkis“) ir renginius (skaitmeninio sektoriaus konferenciją DIGITALL, bendrus seminarus Europos regionų ir miestų savaitės metu). Kadangi terminai ir organizacinė aplinka skyrėsi, o e. valdžios veiksmų planui nebuvo atskiro biudžeto, koordinavimo veikla buvo ribota.

97. Verslo ir MVĮ informavimo veikla bus atnaujinta atsižvelgiant į naują elektroninės tapatybės ir patikimumo užtikrinimo ekosistemą, kuri bus sukurta remiantis pasiūlymu dėl Europos skaitmeninės tapatybės sistemos.

2 rekomendacija. Parengti išsamią veiksmingo e. valdžios paslaugų skatinimo strategiją

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Pasinaudojant skaitmeninių inovacijų centrais ir inkubatoriumi „GovTech“, kurie finansuojami pagal Skaitmeninės Europos programą, bus galima naudotis dviem svarbiomis priemonėmis, kuriomis bus skatinami techniniai sprendimai skaitmeninei valdžiai visoje Europoje. Siekdamą geriau informuoti apie esamus sprendimus, Komisija išnagrinės, kokiais būdais būtų galima geriausiai pasinaudoti šiais pajėgumais.

Be to, būsimu pasiūlymu dėl sustiprintos ES viešojo sektoriaus sąveikumo politikos siekiama pagerinti sąveikių skaitmeninių valdžios sprendimų diegimą, skatinant koordinuotą plėtrą ir eksperimentavimą, taip pat didinant bendrai priimtų sprendimų prieinamumą ir prieigą prie jų.